

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118 0 П 000702 15 Рев 2
Бања Лука, 22.7.2015. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као председника вијећа, Горјане Попадић и Виоланде Шубарић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Д.К. из Г., Г.К. из Б.Л. и Д.С. из Н.Т., сви заступани по пуномоћнику Н.С., адвокату из Г., против тужене Ј.о. а.д. П. – Филијала Б.Л., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Гж-09-000 497 од 26.01.2010. године, на сједници одржаној дана 22.7.2015. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се усваја, обје нижестепене пресуде се преиначавају у дијелу којим је удовољено тужбеном захтјеву тужитеља тако што се тужбени захтјев у цјелости одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Градишци број П-588/05 од 09.12.2005. године обавезана је тужена да на име новчане сатисфакције за претрпљене душевне болове плати тужитељима износ од по 8.000,00 КМ, да тужитељу Д.К. (даље: првотужитељ) плати 200,00 КМ на име трошкова црнине, 1.500,00 КМ на име трошкова сахране, 3.000,00 КМ на име трошкова подизања надгробног споменика, 1.294,00 КМ на име материјалне штете за уништено возило, 500,00 КМ на име претрпљених физичких болова и 200,00 КМ на име претрпљеног страха, те да тужитељицама Г.К. и Д.С. (даље: друготужитељица и трећетужитељица) плати по 300,00 КМ на име трошкова црнине, као и да тужитељима накнади трошкове поступка у износу од 7.176,00 КМ, све са законском затезном каматом од 09.12.2005. године до исплате. Вишак тужбеног захтјева је одбијен.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Гж-09-000 497 од 26.01.2010. године жалба тужене је одбијена и првостепена одлука потврђена у досуђујућем дијелу.

Благовремено изјављеном ревизијом тужена побија другостепену одлуку због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се обје нижестепене пресуде преиначе и тужбени захтјев у

цјелости одбије или да се побијана пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужитељи су предложили да се ревизија одбије.

Овај суд је пресудом број 118 0 П 000702 11 Рев од 22.3.2012. године одлучио о изјављеној ревизији, али је та пресуда укинута одлуком Уставног суда БиХ број АП-2107/12 од 24.4.2015. године и предмет враћен овоме суду на поновно одлучивање.

Ревизија је основана.

У овом спору тужитељи захтијевају накнаду нематеријалне и материјалне штете коју су претрпјели смрћу њиховог оца односно супруга.

Првостепени суд је утврдио: да је у саобраћајној незгоди, која се збила 20.01.1992. године у мјесту Д. на магистралном путу Г. – Б.Л., погинуо Д.К., отац првотужитеља и трећетужитељице, а супруг друготужитељице; да је у овом удесу првотужитељ задобио лакше тјелесне повреде, а његово путничко возило марке “Застава 125-П” је тотално оштећено; да је ову саобраћајну незгоду скривио П.Р., који је управљао путничким возилом марке “Опел рекорд” рег.бр; да је правоснажном пресудом кривичног суда број К-198/2001 од 01.02.2002. године П.Р., као извршиоцу кривичног дјела-тешко дјело против безбједности јавног саобраћаја из члана 186. ст. 4. у вези са чланом 181. став 3. КЗ РС – посебни дио, у одсуству изречена условна осуда.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд закључује да се, због чињенице да се није могло са сигурношћу утврдити да ли је и код које осигуравајуће организације било осигурано возило марке “Опел рекорд”, има узети да то возило у вријеме саобраћајне незгоде није било осигурано од одговорности према трећим лицима, па да је тужена пасивно легитимисана у овом спору на основу одредбе члана 99. Закона о основама система осигурања имовине и лица (“Службени лист СФРЈ” број 17/90 и 82/90, даље: ЗОСОИЛ). Даље, првостепени суд сматра да је тужена одговорна за штету и у случају да је наведено путничко возило било осигурано код К.о. - Филијала Н.Г., позивајући се при томе на Одлуку Владе Републике Српске број 05-262/92 од 02.10.1992. године („Службени гласник Републике Српске“ број 17/92), па суди тако што дјелимично удовољава тужбеном захтјеву за плаћање штете у износима наведеним у изреци првостепене пресуде.

Другостепени суд, одлучујући о жалби тужене, усваја у цјелости чињенично утврђење и правни закључак првостепеног суда о постојању пасивне легитимације на страни тужене.

У овом ревизијском поступку је спорно да ли је тужена одговорна за штету коју тужитељи захтијевају у овој парници.

Не може се прихватити као правилно схватање нижестепених судова о постојању пасивне легитимације тужене у овоме спору, па материјално право није правилно примијењено у дијелу нижестепених одлука којим је удовољено тужбеном захтјеву тужитеља.

Законодавство Републике Српске није регулисало одговорност новооснованих осигуравајућих друштава за обавезе матичних осигуравајућих друштава, чије је сједиште било ван територије Републике Српске, а које су настале прије њиховог организовања. То није учињено ни Одлуком о организовању и раду предузећа, установа и других правних лица (“Службени гласник српског народа у БиХ” број 10/92) као јединим нормативним актом из ове области (чланом 9. те одлуке је прописано да ће се дијелови предузећа чија сједишта нису на територији Српске Републике БиХ, а била су у сложеном или другом предузећу, организовати као јединствена односно самостална предузећа).

Одлука Владе Републике Српске од 02.10.1992. године, којом се туженој припајају дијелови осигуравајућих друштава који послују на територији Републике Српске, а међу њима и дијелови осигуравајућег друштва К.о., а на коју се нижестепени судови позивају у прилог свом схватању да је тужена пасивно легитимисана у овом спору, се односи само на филијале односно пословне јединице осигуравајућих друштава које су остале у Републици Српској, а њихово матично друштво има сједиште на територији Федерације БиХ или друге државе, настале распадом бивше СФРЈ. Дакле, ова одлука се не односи на филијале (дијелове) осигуравајућих друштава чије је сједиште ван Републике Српске односно на територији друге државе. Туженој су припојене пословне јединице К.о. са сједиштем на територији Р.С., а нису јој припојене филијале односно пословне јединице наведеног осигуравајућег друштва са сједиштем на територији РХ нити је она могла да преузме њихову имовину, права и обавезе. Дакле, туженој није припојена филијала К.о. у Н.Г., па она не може одговарати за обавезе те филијале по основу одговорности за накнаду штете трећим лицима. То значи да, и под претпоставком да је возило којим је узрокована предметна штета било осигурано код К.о. - Филијала Н.Г., за штету не би одговарала тужена већ наведена филијала К.о..

Према томе, нижестепени судови су погрешно примијенили наведену Одлуку Владе Републике Српске од 02.10.1992. године, обзиром да тужена није правни сљедник филијале К.о. у Н.Г. већ је сљедник само оних филијала К.о. које су имале сједишта у РС и пословале на територији РС.

Исто тако, нижестепени судови су погрешно примијенили материјално право садржано у члану 99. ЗОСОИЛ, који се односи на накнаду штете проузроковане употребом неосигураног возила. Наиме, закључак нижестепених судова да возило којим је управљао П.Р. није било осигурано од аутоодговорности у вријеме штетног догађаја, је потпуно произвољан и супротан наводима самих тужитеља. У одштетном захтјеву и тужби те током поступка тужитељи су навели да је наведено возило било осигурано код К.о. - Филијала Н.Г. У даљем току

поступка су навели да је цитирано возило било осигурано код осигуравајућег друштва А. П. по полиси осигурања број 006464347, што произилази из потврде Полицијске станице Н.Г. од 03.9.2002. године. Како су у списима постојали противрјечни подаци о осигуравајућој организацији код које је било осигурано возило штетника у вријеме саобраћајне незгоде, тужитељи су промијенили своје наводе тако што су у поднеску од 20.4.2005. године и надаље тврдили да наведено возило није било осигурано, што су без икакве ваљане аргументације прихватили нижестепени судови.

Због реченог основано се у ревизији указује да током поступка (од подношења тужбе 06.11.1996. године па до 20.4.2005. године) није било спорно да је у моменту саобраћајног удеса возило којим је управљао П.Р. било осигурано од аутоодговорности, па да она не може бити одговорна за предметну штету у смислу одредбе члана 99. ЗОСОИЛ. Без обзира што у списима постоје противрјечни подаци о осигурању наведеног возила, нижестепени судови те противрјечности нису могли разријешити на начин да, без икаквог упоришта у проведеним доказима, узму утврђеним да ово возило није било осигурано и да на том утврђењу темеље одговорност тужене за штету.

Стога је ваљало уважити ревизију тужене те обје нижестепене пресуде преиначити у дијелу којим је удовољено тужбеном захтјеву тужитеља и одбити тај захтјев у цјелости (члан 250. ст. 1. Закона о парничном поступку - „Сл. гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13).

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић